

สัตว์พาหนะกับโรคระบาด

นายสำเนียง สรภณี

แผนอปรามโรครวมปศุสัตว์และสัตว์พาหนะ

คำว่าสัตว์พาหนะ ก่อตัวโดยทั่วไปแล้ว หมายถึง ช้าง, ม้า, โค, กระบือ แต่ในทันทันใดใครจะชอกตัวจะพาหะ โค กระบือ ซึ่งเป็นสัตว์พาหนะประเภทที่สำคัญและมีความจำเป็นมากของประเทศไทยเท่านั้น เพราะสัตว์ต้องระมัดระวังความสำคัญยิ่งในการกตกรรมทำนาใช้เป็นสัตว์พาหนะ สำหรับตากเช่น ในยามปกติเป็นดินค้ำขาออกที่นำรายได้มาสู่ประเทศและในที่สุดใช้เนื้อเป็นอาหารโดยทั่วไปอีกด้วย อาจจะกล่าวได้ว่า ชาวที่เรารู้จักกันอยู่ทุกวันนี้ ก่อตั้งงานเกิดมาจากแรงงานของสัตว์ต้องประเภทที่เกอบทั้งดิน ด่วนในทางตากเช่นเดาถ้าท่านได้เดินทางผ่านไป ในท้องที่แถบภาคเหนือ ภาคอีสาน หรือในเขตจังหวัดภาคกลาง ในที่ ๆ ห่างจากการคมนาคมแล้ว จะได้เห็นโค กระบือตากเถื่อน เช่นไม่ชนข้าว และกิจกรรมอื่น ๆ ทั่วไป ซึ่งนับว่าเป็นสัตว์ที่ประกอบคุณประโยชน์ ให้แก่เหล่ากตกรรมและประเทศชาติอย่างมากมาย เมื่อก่อนสงครามมหาเอเซียบรรพชา โคกระบือของเรามีอยู่ไม่น้อยกว่าสิบเอ็ดล้านตัว แต่ภายหลังสงครามหรือในขณะนี้โคกระบือได้ลดลง

อย่างหน้าใจหาย ๒๕๕๖ ๕๕๖ เกิดจากเหตุหลายประการคือ ถูกเกณฑ์ไปใช้ในราชการทหาร สำหรับชนชั้นภาระในการสงครามให้แก่กองทัพญี่ปุ่นและกองทัพไทย ถูกฆ่าเป็นอาหารและล้มตายสงคราม ได้ลักลอบนำออกไปต่างประเทศได้เคยมากจน เป็นโรคระบาดล้มตาย ในเหตุหลายประการที่ได้ทำให้โคกระบือของประเทศไทยลดน้อยไปดังกล่าวนี้ บัดนี้เหตุเหล่านี้ได้ผ่านพ้นไปแล้วหลายอย่างเช่น การเกณฑ์สัตว์ทั้งหมดไป การลักลอบนำออกไปขายทางต่างประเทศ ทางการค้าได้วางวิธิการกวดขันยิ่งขึ้น การฆ่าสัตว์ใช้เป็นอาหารซึ่งก่อนสงครามทางประเทศไทยนิยมใช้แต่เนื้อโค ชนิดเดียว ที่ฆ่า เป็นอาหารในระหว่างสงครามและเด็กสงครามแล้ว ได้มีการฆ่ากระบือจำหน่ายชน เป็นอาหาร อีกชนิดหนึ่ง ซึ่งพ่อค้าฆ่ากระบืออย่างไม่คิดคำนึงว่ากระบือนั้นจะมีอายุมากน้อยควรและไม่ควรฆ่าประการใด แต่คือไปนทางการค้าได้ตั้งให้ระบับการฆ่ากระบือแล้ว คงอนุญาตให้ฆ่าแต่กระบือแก่ ๆ หรือที่พิการ ใช้งานอะไรไม่ได้เท่านั้น ฉะนั้นปัญหาต่อไปก็คงเหลือเฉพาะ

เรื่องการล้มตายของสัตว์ ในเรื่อง โรคระบาด
 ซึ่งในเรื่องนั้นว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะ
 ปรากฏว่าในบึงหนึ่งๆ โรคระบาดได้ทำดาชีวิต
 ของสัตว์ไปไม่น้อย และการล้มตายจาก
 ของโรคระบาดเมื่อเมื่อชนเหล่าใดกรรมหมู่บ้านคำ
 บดได้เดาหมายถึงการ ตัดตน ตัดมือ ทศโย
 ซึ่ง ทงน ย่อมเป็น ผลดีทอน ในทางเศรษฐกิจ
 ของประเทศด้วย เพราะเป็นเหตุทราบกันอยู่แล้ว
 ว่าชาวนาเป็นกระดูกสันหลังของประเทศ

ในบรรดาโรคระบาดสัตว์นานาชนิดที่
 ทำตายสัตว์ของเรา ต่างก็มี ความ ร้ายแรง ใน
 ตัวของมันด้วยกันทั้งนั้น แต่ไม่มีโรคระบาด
 ชนิดใด ๆ ที่จะร้ายแรงและสำคัญ ในการทำ
 ดาชีวิตสัตว์ยิ่งไปกว่า โรคริ้นเคอร์เปสต์ หรือ
 ที่ตามคำดำเนินชนเรียกกันว่าโรคแดงแดง โรค
 นี้เป็นโรคระบาด ชนิดที่ติดต่อ ซึ่งกันและกัน
 ในระหว่างสัตว์แต่ละปวดยได้ง่าย กล่าวคือ
 เมื่อสัตว์ใด ไปกิน หยูนาทมนานาถูกดาตายหรือ
 ที่สัตว์บวดยกายของจระแและปลัด่าวะ หรืออยู่
 วมในฝูงเดียวกันกับสัตว์บวดยที่ติดแล้ว อา
 การสำคัญๆ ของโรคนี้ ชนิดนี้ เชื้อมซึม ชนิด
 เด่มอ ไม่นานหยู นา นยคาแดงจุด มขคา
 มาก ต่อมาดีหัวนมอาการตรงทองอย่างแรง
 มเยอชาวๆ ปนมากบเลอดดด้วย มีกถนหม่น
 คางจุด ระยะนี้สัตว์จะนอนไม่อยากจะลุกขึ้น
 ภาระหน่าจิด หากสัตว์นั้นไม่ผูกมัดไว้ด้วย

ความกระหายน้ำอาจลงไปนอนตายในน้ำ สัตว์
 ที่เป็นโรคนี้จะตายในระหว่าง ๗-๘ วัน ความ
 จริงโรคระบาดชนิดนี้เคยมีอยู่ก่อนแล้ว และ
 ทางกรมได้หนึ่ง นอนใจ ได้หมักหมน ทำการ
 ปรามปราม อยู่อย่าง เร่งรีบ จนปรากฏผล ว่า
 ท้องที่บางแห่งโรคได้สงบลง ไปอย่าง เด็ดขาด
 แล้วเป็นล้นวนมาก เช่นในเขตจังหวัดภาค
 ได้ทุกจังหวัดขณะนั้นปราศจากโรคนี้ ต่อมาใน
 ระยะกลางและปลายสงคราม ซึ่งประเทศไทย
 ต้องเข้าร่วมสงครามด้วย และในระหว่างสงคราม
 นี้ เนื่องจากการขนส่งล่าเตียงด้วยยาน
 พาหนะอื่น ๆ ไม่สะดวก บางแห่งก็ใช้พาหนะ
 อย่างอื่นไม่ได้ นอกจากดาขนด้วยสัตว์
 ฉะนั้นจึงได้มีการเกณฑ์สัตว์ ไปใช้ในราชการ
 ชนิดนี้มีการระบาดของทวารเป็นอันมาก ทั้งใน
 การสงครามนี้ได้มีกองทัพญี่ปุ่น เข้ามาอยู่ใน
 ประเทศด้วย ทางทหารญี่ปุ่น แม่แต่จะ
 ไม่ได้เกณฑ์สัตว์จากเรา แต่ก็ได้มีการรับ
 ซ้อสัตว์จากที่ต่าง ๆ โดยมีได้ค่านึงว่า แห้ง
 ที่ไปซื้อสัตว์มา หรือที่จะนำสัตว์ผ่านเขาไป
 นั้น จะมีโรคระบาดอยู่ก่อนหรือไม่ ทำให้
 การเคลื่อนย้ายสัตว์ดัดบด้นมากยงชน และเรา
 ก็ไม่ดำมารจะควบคุมการเคลื่อนที่ของสัตว์
 เหล่านั้นได้ เพราะเป็นสัตว์ที่ใช้ในราชการ
 ทหาร จึงเป็นเหตุให้โรคริ้นเคอร์เปสต์ซึ่งมี
 อยู่แต่ก่อนอย่างประปรายแล้วนั้น เกิดระบาด

ดูตามไปตามท้องที่ซึ่งมีการเคลื่อนย้ายสัตว์
 อย่างรวดเร็ว สำหรับในท้องที่จังหวัดภาค
 กวางในระยษณันี้ ได้ทำการปราบไว้จนโรคจะ
 ดงบอຍແຕ່วักດบับระบาดชนอก ในกาารที่โรค
 รินเคอว เปล่ดักดบับมาระบาดชน ในท้องที่ จัง
 หวดภาคกวางในระยษณันี้ ไม่น่าความ
 ตมตายให้แก่โค กระบือ หรือทำคความพินาศ
 เดี่ยหายแก่เจ้าของสัตว์และทำตาย เศรษฐกิจ
 ภายในประเทศเท่านั้น ในคอนนยงเกยวโยง
 ไปถึงต่างประเทศ ที่กำลัง อดอยาก รอคอยยา
 อาหารจากเราอยู่ด้วย เพราะเมื่อโค กระบือตม
 ตายไป ราษฎรก็ขาดเครื่องมือสำคัญในการ
 ทำนา ทำให้พินทนาในจังหวัดภาคกวาง เป็น
 แหน่งสำคัญ ในการทำนา ของประเทศไทย ที่
 เคยเพาะปลูกข้าวได้เต็มที่ บางแห่งต้องเลิก
 ร้างไป โดยที่ขาดกำลังสัตว์สำหรับกรไถนา
 เนื่องจากประเทศไทย เห็น ความจำเป็น ของ
 ประเทศต่าง ๆ ที่กำลังขาดแคลนรอคอยรับ
 อาหารจากเรา ด้วยความ กระทบกระวาย อยู่
 ในขณะนี้เป็นอนมากนันี้ เพื่อกจะเร่งมือให้
 ราษฎรประกอบการทำนาให้ได้ผลเต็มเม็ดเต็ม
 หนอยดมกบที่ไครบพนชกรณ จากสหประชา
 ชาติ จึงหวังจากสงครามาแถวณทางการ
 ไค้ระดมกำลังสัตว์แพทย จากจังหวัด ต่าง ๆ
 เข้ามาทำการปราบโรค ในเขตต์จังหวัด ภาค
 กวางชนเป็นการใหญ่ โดยจัดกำลังสัตว์-
 แพทยชนเบนหนอย มีหัวหน้าออกไปทำการ

อยู่ตามจังหวัดที่โรคได้ระบาดอยู่ และในขณะ
 เดยวณักได้จัดการวางสัตว์แพทย ไว้ตามจุด
 แะเด้นทางเดินของสัตว์ เพื่อบยงกนสัตว์ ที่
 พอยค่านำมาจากภาคเหนือแะภาคอีสาน ซึ่ง
 มักจะพาโรคมาระบาด ในภาคกวาง อยู่เด้นมอ
 พรอมทงเร่งมือในการผลิตวัคซีน ชีวมัตถ์
 สำหรับใช้ในการป้องกันโรคนี้ให้ได้มากยงชนไป
 ด้วย แะกระหนวคชน ชีวมัตถ์ ที่เรามาผลิตโดยง
 ไม่พอใช้ในการปราบโรค ซึ่งในการนี้ ทาง
 สหประชาชาติยังได้ส่งเควระห์ส่งชีวมัตถ์มาช่วย
 อีกประมาณ ๔ ล้านชซ์ ปรากฏผลว่า โรคระ
 บาดที่เกิดขึ้น อย่างมากมาย ในเขตต์จังหวัด
 ภาคกวางที่แถวมาน ขณะนี้ บางแห่งโรคได้
 ดงบเต็ดขาดไปแถว บางจังหวัดแม่โรคยง
 ไม่ดงบแถกได้ทีเดาเบาบางไปมาก ซึ่งกรม
 ปศุสัตว์แะสัตว์พาหนะก็ไค้รับเร่ง ดำเนินการ
 ปราบปรามให้โรครายนดงบดงไปในเวลาอัน
 เร็วจนที่สุด แถงานปราบโรคระบาดนี้ จะดำ
 ไร้จดมประดงคดงได้มีไซแต่เพียงกำลัง สัตว-
 แพทยหรือวคชนชีวมแทนน เป็นการจำเป็น
 อย่างมากที่เจ้าพนักงานสัตว์แพทย จะต้องไค้
 รับความร่วมมือร่วมใจ จาก บรรดาเจ้าของ
 สัตว์แะก้านมนุษย์ ใหญ่บ้าน คณะกรรมการอำเภอ
 คณะกรรมการจังหวัดทุกฝ่ายด้วย โดย
 ณะเพาอย่างยงในบรรดาเจ้าของสัตว์ทงหลาย
 ซึ่งจะต้องช่วยเหตือเชื่อฟังการแนะนำของเจ้า
 หนากโดยเคร่งครัด เช่นในการที่สัตว์ของใคร

เกิดเป็นโรคหรือมั่วทั้งที เมื่อดัดตัวบวดยตาย
 ดังกดของคุดการฝังหรือเผาตามแต่กรณี อย่า
 ซ้ำแหละซากสัตว์นั้น เพราะการซ้ำแหละเนื้อ
 เกอหนง ดัดตัว ทตายด้วยโรคนี้ แจกจ่ายกันไป
 นั้น ทำให้โรคแพร่หลายไปยังแห่งที่นาเนื้อ
 และหนงนั้นไป อย่าทำการเค็ดอนย้ายสัตว์
 หรือพาดสัตว์นั้นโดยมิเค็ดอตามหรือชอนู-
 ญาตจากเจ้าพนักงานดัดตัวแพทยผู้ควบคุมการ
 ปราบโรค ณ ที่นั้น ยิ่งเป็นการ นำสัตว์บวดย
 เค็ดอนที่ไป ด้วยแถว ยิ่งเป็นอันตราย แก่สัตว์
 ของผู้อื่นคุดอดทางที่นำสัตว์มานั้นไป ในการที่
 ราษฎรเจ้าของสัตว์ พวกนั้นละเลย ไม่พยายาม
 กระทำ ตามคำแนะนำ ของเจ้าพนักงานดัดตัว-
 แพทย ไม่แต่จะทำให้โรคระบาดไปทั่วๆ อัน
 เป็นเหตุ ให้เกิดการเสียหาย แก่สัตว์ ของ เจ้า
 ของเอง หรือบรรดา เจ้าของสัตว์อน ๆ ที่มี
 สัตว์เลี้ยงอยู่ใกล้เคียงแต่อย่างเดียว การฆ่า
 ฝนหรือชุดค่างหรือไม่นาพาออกาซแจง ของ
 เจ้าพนักงานดัดตัวแพทย หรือเจ้าพนักงาน ปก-
 ครองในเรื่องการปราบโรคระบาดของสัตว์นั้น
 ในบางกรณี โทษทางกฎหมาย ถึงกับคุดงก
 พ้องร้อง ยังโรงศาล ซึ่งเป็น การ เดี่ยวเวลา ใน
 การทำมาหากินโดยใช้เหล็กคุดด้วย ฉะนั้นใน
 โลกาคัน ขอลยา โทษบรรดา พนอง ชาวเรา ทง
 หลายทราบไว้คุดครั้งหนงว่าสัตว์ คือ โค กระ
 บือ อันเป็นเคือของมือ ประกอบบาชพรองท่าน
 นั้น จึงตุดเอาใจได้ระมัดระวังให้จงด ซัก

กับสัตว์ ใน ระยะ ค่อไปนี้ จะเป็น ถึง ถ้าคุดยั้ง
 ชนระนชาวโลกถึงคุดอยาก กัดงรอกคอย
 เพือรับความช่วยเหล็ดในเรื่องชาวจากเราอย
 ด้วยความกระหาย การที่จะทำนบารุงประ
 เทศชาติของเราให้กลับฟื้น คงเดิมได้ โดยเร็ว
 ภายหลังดังครามน ก็คุดองอาศัยชาว เป็นหลก
 แดะก่อนทชาว จะเป็นคนชนมาได้ คุดอง อาศัย
 แรงงานโคกระบือช่วยใช้ในการทำนา ด้วย
 เหตุนี้ขอให้ท่านทงหลาย อย่าดืมเอาใจได้ ระ
 มัดระวังสัตว์ ของท่านให้พองภัยพค จากโรค
 ระบาด อันร้ายแรง แดะสัตว์ ของท่าน จะ
 ปราบจาก โรคระบาด ที่มาเบียดเบียดพนได้ ก็
 ด้วยตัวของท่านที่เป็นเจ้าของสัตว์เอง กัดง
 คื่อ คุดองให้ความ ช่วยเหล็ด รัดมมอ แดะให้
 ความระดวกแก่เจ้าพนักงาน ดัดตัวแพทย ผู้ซึ่ง
 กัดงออกไปทำการอยยงทงถนแห่งบ้านของ
 ท่านในนทก ๆ ทาง ทเขาชอรับรอง หรือ แนะนำ
 หรือแจงให้ท่านปฏิบัติการใด ๆ เกยวกับ การ
 บ้องถน โรค ให้แก่สัตว์ ของท่าน ด้วยความ
 พรอมเพียงทุก ๆ ประการ หากมญาตพนอง
 หรือ เพื่อนบ้านใกล้เคียง ของท่าน ผู้ใด ช
 ความเข้าใจหรือไม่เอาใจได้หรือฝ่าฝืนคำแนะนำ
 ของเจ้าพนักงานดัดตัวแพทย แดะกชอให้ช่วย
 ชแจง แดะชกจ้ง ให้เขาเข้าใจคุดยต ตามที่ ได้
 กัดงมาแเดวทุก ๆ ประการ เพือ ความสุข
 สัมบูรณ์ ของตัว ท่าน แดะ หมู่คณะ ของท่าน
 ร่วมทงประเทศชาติค่อไปคุดย.